

Handläggare
Henrik Nerlund
Telefon: 08-50829767**Till**
Stadsbyggnadskontoret

Alvik 1:18 m.fl. Alviks strand, planärende på granskning, 2019-07846

Med anledning av stadsbyggnadskontorets remiss av rubricerat ärende vill Skönhetsrådet anföra följande.

Beslut

Skönhetsrådet tillstyrker förslag till detaljplan gällande områdets södra del med erinran, samt avstyrker förslag till detaljplan gällande områdets norra del i föreliggande form.

Ärendet

Föreliggande ärende innebär att verksamhetsområdet Alviks strand omvandlas till en blandad stadsmiljö med omkring 1 000 nya bostäder, kontor, handel och service. Inom området kommer nya offentliga gator, parker och torg att skapas. I områdets södra del, som ägs av Vasakronan kommer huvuddelen av den befintliga bebyggelsen bevaras och få nya användningsområden, medan den norra delens bebyggelse, ägd av JM, i huvudsak föreslås rivas.

Skönhetsrådet har prövat planerna för omvandling av området i såväl programskedet som i detaljplanesamrådet 2022. Se bilaga för rådets samrådsyttrande. Rådet har genomgående ansett att de tidigare föreslagna utfyllnaderna i Mälarens skulle utgå samt att de storskaliga rivningarna behöver omarbetas mot bevarande av byggnaderna. I områdets södra del finner rådet att en betydelsefull förändring skett, i och med att båghusen, som ritats av Can Arkitekter under 1980- och 1990-talen bevaras. Rådet finner det också mycket positivt att strandlinjen respekteras och att de stora utfyllnaderna utgått. Dessa delar tillstyrker rådet.

Vidare finner rådet att en bearbetning i denna del behöver göras gällande de föreslagna påbyggnaderna på båghusen, som inte bör utföras i mer än en våning. Blir påbyggnaderna för höga förrycker dessa relationen mellan den äldre och den nyare bebyggelsen. Rådet anser vidare att torgplatsen vid tvärbanan behöver bli tydligare som offentligt rum och att dess vistelsevärden behöver förbättras. Det föreslagna punkthuset i söder bör även det bearbetas och eventuellt sänkas.

I planförslagets norra delar har färre förändringar genomförts, och rådets kritik från samrådsskedet kvarstår därmed. Att föreslå så stora rivningar innebär ett omodernt förhållningssätt till de hållbarhetsvärden som befintlig bebyggelse har. Rådet ser helst att byggnaderna ritade av arkitekt Lennart Bergström bevaras. Om detta mot förmodan skulle vara svårt anser rådet att den föreslagna lösningen med klammerformade stadskvarter inte är optimal på platsen. Istället bör typologier sökas som tydligare samspelar med omgivningen och ger möjlighet till fler utblickar över fjärden, samt att intrång i bergspartier undviks. Dessa delar avstyrker rådet i föreliggande form.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet

10535 Stockholm
Telefon 08-50829767
Växel 08-50829000
henrik.nerlund@stockholm.se
stockholm.se/skonhetsradet

Bilaga till yttrande SR 2026/151

Dnr SR 2022/50

2022-03-21

**Alvik 1:18 m.fl. Alviks strand, förslag till
detaljplan, 2019-07846**

Med anledning av stadsbyggnadskontorets remiss av rubricerat ärende vill Skönhetsrådet anföra följande.

Beslut

Skönhetsrådet avstyrker förslag till detaljplan i föreliggande form.

Ärendet

Stadsbyggnadskontoret har upprättat ett förslag till detaljplan för Alviks strand innehållande cirka 1300 bostäder inklusive studentbostäder och LSS-boende, verksamheter i form av kontor samt centrumändamål i bottenvåningarna. Förslaget innehåller även allmänna torg, parker, gator och bryggor. Strandområdet föreslås utökas genom utfyllnad i vattnet och en ny ö anläggs. Tre förskolor om totalt 18 avdelningar planeras varav en fristående och två i befintliga byggnader. En skola F-6 för 630 elever placeras vid tvärbane station Alvik strand på den södra delen av Alviksberget. Skolans friyta blir 11 kvm per elev och förskolornas friyta 15 kvm per barn.

Den grundläggande stadsbyggnadsidén för planområdet är att bygga ut staden med innerstadens stadskvaliteter i form av täthet, sammanhang och blandade urbana funktioner där stadsmiljön fortsatt ska präglas av det vattennära läget. Området omvandlas till stadskvarter med bostäder, verksamheter och skola. Planområdet är mycket kuperat och sluttar ner mot vattnet i öster med Alviksberget ovanför befintlig bebyggelse.

Den tillkommande bebyggelsen består av nio nya kvarter i en huvudsakligen regelbunden kvartersstruktur. Den övergripande byggnadsskalan i området är 7-8 våningar, varav den översta våningen är indragen, i vissa lägen de två översta våningarna.

Skönhetsrådet ställde sig negativt till programförslaget för Alvik Östra 2019, främst på grund av den höga exploateringen, utfyllnader i vattnet samt omfattande rivningar. Föreliggande förslag innehåller förbättringar som rådet vill lyfta fram, t.ex. att fler byggnader bevaras, att gatukopplingen upp mot Traneberg

utgått samt att tillgängligheten lösts på ett bra sätt genom hur gator, bebyggelse och torgytor hanterar den branta terrängen och dess nivåskillnader. Men eftersom staden står fast vid utfyllnader i vattnet och att riva en stor del av 1980-talets kontorspark ställer sig rådet fortsatt negativt till planförslaget.

Skönhetsrådet finner det förvånande att staden föreslår rivning av ett stort antal fungerande hus utan att presentera någon kalkyl för vilken miljöpåverkan detta innebär. Det kan svårigen rimma med stadens ambitiösa miljömål och arbete med Agenda 2030. Den miljökonsekvensbeskrivning som följer med förslaget är avgränsad till Ytvatten, Naturmiljö i strandlinjen och Skyddade arter. Således finns ingen analys i planunderlaget av de stora kvantiteter betong som kasseras och vilka konsekvenser detta får för klimatet. Att staden inte äger marken kan inte anses vara en giltig anledning då staden har planmonopol. Rådet önskar därför se att en livscykelanalys och återbrukskrav tas fram till nästa skede i planprocessen. Även en flygbild som tydligt redovisar vilka hus som avses rivas bör tas fram.

Den andra stora invändningen rådet har är att förslaget inte lyckas tillskapa parkmark på befintlig mark utan måste låna av vattnet genom att skapa parkmark på konstgjorda öar. I planbeskrivningen står uttryckligen: "För att uppnå tillräcklig mängd friyta och samtidigt möjliggöra för en stor mängd nya bostäder behöver nya parkytor skapas i form av utfyllnader i vattnet." Strandlinjerna är ett uttryck för Stockholms särart och utgör lekområde för fisk och insekter och är därför viktiga att bevara. Rådet anser bestämt att parktillgång bör skapas inom fastigheterna på området.

Gällande skolan förstår rådet beslutet att förlägga den på kommunal mark, samtidigt är den placerad i ett område med höga naturvärden vilket kommer att innebära ett högt slitage på dessa värden. Slutligen önskar Skönhetsrådet att bebyggelsen i förslaget generellt sänks en eller två våningar för att inte bli för dominant i förhållande till den bakomliggande trädsiluetten. Även om många av husen inte är så höga kommer de att framstå som en alltför mäktig front på grund av deras placering i den branta terrängen i relation till strandlinjen.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet

10535 Stockholm
Telefon 08-50829767
Växel 08-50829000
henrik.nerlund@stockholm.se
stockholm.se/skonhetsradet

Underskriftens äkthet valideras här: <https://underskriftpas.stockholm.se/validera>